

Verkennend natuuronderzoek Kop Landtong Nieuwe Meer

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor
natuur

Definitief

Rochdale

Grontmij Nederland B.V.
Houten, 1 december 2014

Verantwoording

Titel : Verkennend natuuronderzoek Kop Landtong Nieuwe Meer

Subtitel : Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Projectnummer : 336664

Referentienummer :

Revisie : D2

Datum : 1 december 2014

Auteur(s) : drs. E.F. Thomassen & Ing. Marloes Kolen

E-mail adres : eric.thomassen@grontmij.nl

Gecontroleerd door : mr. A.H. Tuitert

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : M. Drostén

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 88 811 66 00
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Kader van het onderzoek.....	4
1.2	Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten.....	5
2	Natuurbeschermingswet	9
2.1	Toetsingskader	9
2.2	Inventarisatie.....	9
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	10
3	Flora- en faunawet	11
3.1	Toetsingskader	11
3.2	Methode	12
3.3	Voorkomende ecotopen.....	12
3.4	Planten	13
3.5	Vleermuizen	13
3.6	Overige zoogdieren.....	13
3.7	Vogels	14
3.8	Amfibieën en Reptielen.....	14
3.9	Vissen	14
3.10	Ongewervelden	15
4	Natuurbeleidskaders	16
4.1	Toetsingskader	16
4.2	Natuurnetwerk Nederland	16
4.3	Gemeentelijk beleid	18
4.4	Beleid Stadsdeel Nieuw-West.....	20
5	Conclusies.....	22

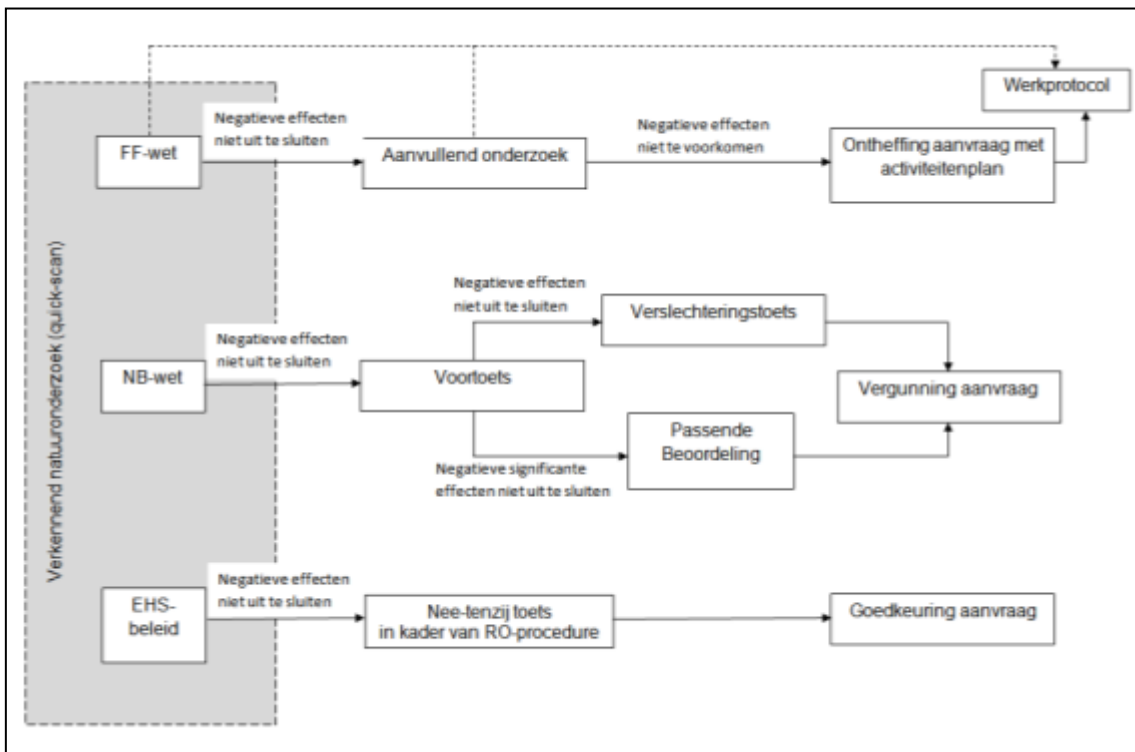
1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming bestaat uit de volgende kaders:

- Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten;
- Flora- en Faunawet: individuele soorten;
- Provinciaal beleid: Natuurnetwerk Nederland (NNN) voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en natuurbruggen en natuurverbindingen;
- Gemeentelijk beleid;
- Beleid van stadsdeel Nieuw-West.

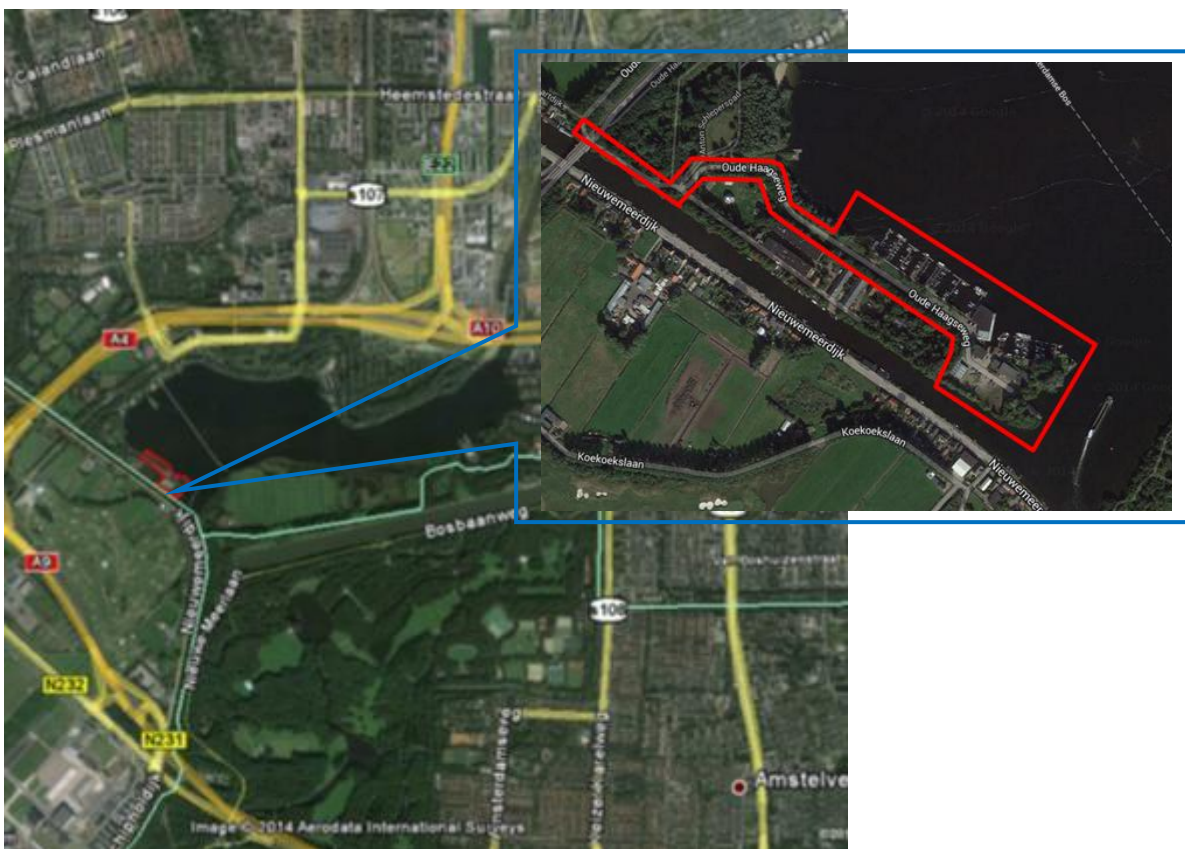
Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. In figuur 1.1 is aangegeven welke procedures mogelijk moeten worden doorlopen. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

Figuur 1.1 Procedureschema wet – en regelgeving natuurbescherming

1.2 Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten

Het plangebied is gelegen op het uiteinde van de landtong tussen de Ringvaart van de Haarlemmermeer en de Nieuwe Meer en omvat een jachthaven met horeca en bedrijfsgebouwen (zie Figuur 1.1).

Figuur 1.1. Ligging plangebied.

Figuur 1.2 toont een aantal foto's van het plangebied.

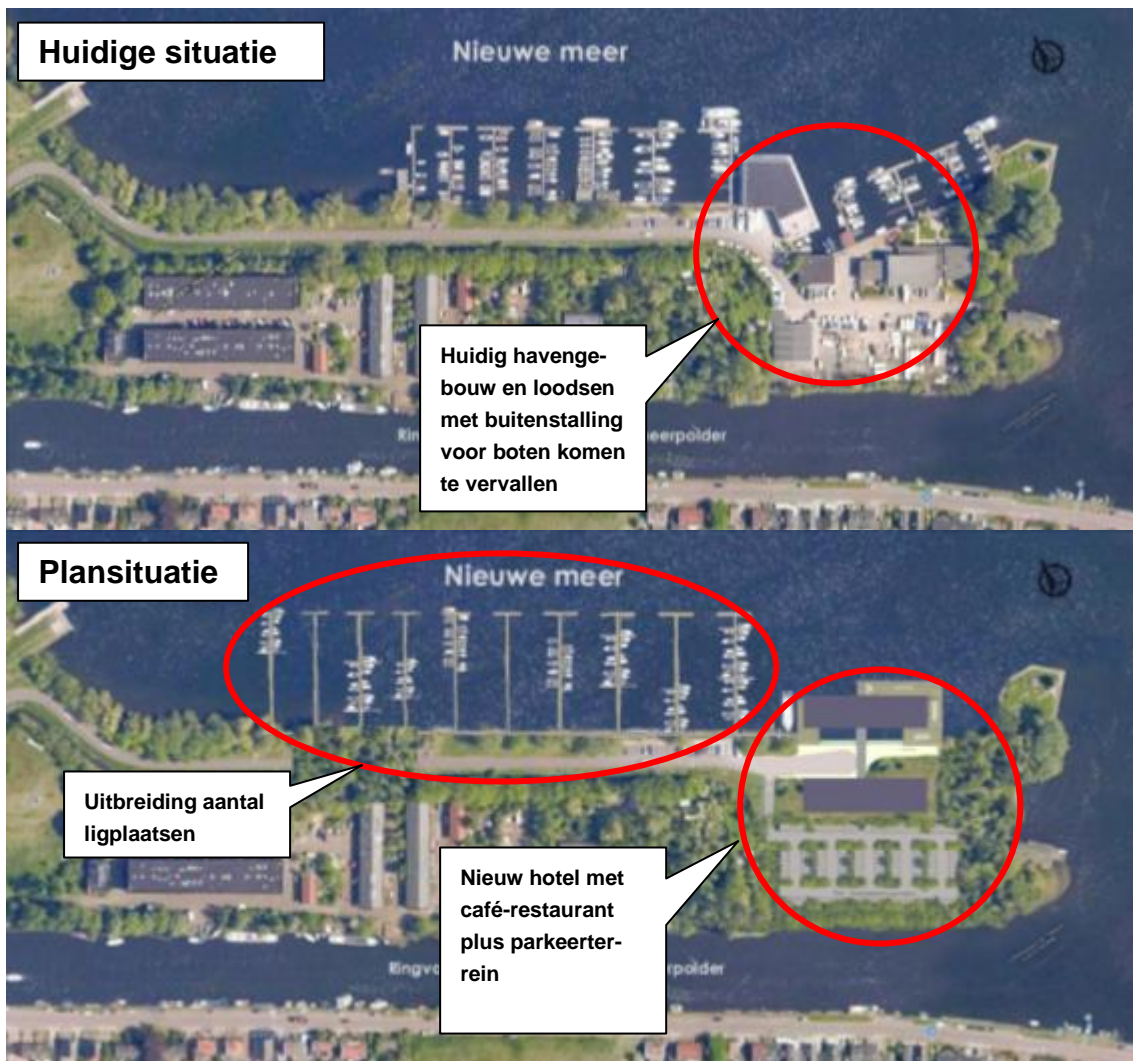
Figuur 1.2 Foto's plangebied.

Figuur 1.3 Luchtfoto plangebied (Bron: BingMaps).

De jachthaven met bedrijfsgebouwen en horeca zal als volgt worden ingericht:

- De haven wordt opnieuw vormgegeven en de loodsen met buitenstalling voor boten komen te vervallen.
- Bij de Kop van de Landtong komt bij de jachthaven een hotel en café-restaurant.
- De bebouwing met daarin het hotel en café-restaurant heeft een hoogte van 3 bouwlagen met als max. bouwhoogte 10 m.
- Met de nieuwe ontwikkeling zal het oppervlak bebouwing afnemen, onder andere doordat de loodsen vervallen. In de nieuwe situatie zal het bebouwde oppervlak maar 56% zijn van de huidige situatie. Ook het verhard oppervlak neemt met 6% af.

Figuur 1.4 Huidige (boven) en plansituatie (onder).

2 Natuurbeschermingswet

2.1 Toetsingskader

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en Beschermdenatuurmonumenten in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan.

Voor Natura 2000-gebieden geldt een toetsing in het kader van artikel 19. In dit kader is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig)
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangevoerd dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk.

Voor Beschermdenatuurmonumenten geldt een lichtere toetsing conform artikel 16. Voor deze gebieden is het uitvoeren van een Passende beoordeling niet noodzakelijk. Op deze gebieden is conform artikel 65 wel externe werking van toepassing. Het bevoegd gezag bepaalt of een vergunning al dan niet nodig is. Voor oude doelen van voormalige Beschermdenatuurmonumenten die geheel binnen Natura2000 zijn gelegen is externe werking niet van toepassing. Deze oude doelen vallen wel onder de vergunningplicht van NB-wet indien er sprake is van aantasting binnen het deel van het Natura2000 gebied, waarop de oude doelen van toepassing zijn.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden en Beschermdenatuurmonumenten is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van EZ. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op een afstand circa 10,5 km van het plangebied is gelegen. Dit betreft het gebied Botshol (zie Figuur 2.1). Het dichtstbijzijnde Beschermdenatuurmonument is Oosteinderpoel, dat op ca 3,8 km gelegen is.

Figuur 2.1 Ligging plangebied t.o.v. dichtstbijzijnde Nb/wet gebieden.

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied is niet gelegen binnen of op korte afstand van Nb-wet gebied. De dichtstbijzijnde Nb-wet gebieden liggen niet binnen de effectafstand van de planlocatie Kop Landtong Nieuwe Meer. Te verwachten effecten tijdens aanleg- en gebruiksfase zijn (toename van) verstoring door geluid en optische verstoring. Deze effecten spelen tot hooguit enkele honderden meters een rol. Botshol is aangewezen voor een aantal habitattypen, alsmede voor kleine modderkruiper, meervleermuis. Gezien de grote afstand en de ruime beschikbaarheid van open water in de omgeving is een ecologisch verband met het plangebied uitgesloten. Een effect in het kader van de Nb-wet van de planontwikkeling Kop Landtong Nieuwe Meer is uitgesloten, een vervolgpcedure is niet noodzakelijk.

3 Flora- en faunawet

3.1 Toetsingkader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De zwaarte van toetsing is afgestemd op de gunstige staat van instandhouding van soorten. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in de volgende groepen met een eigen toetsingsregime:

- Algemene soorten (tabel 1-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft in dit kader geen ontheffing aangevraagd te worden;

- Overige soorten (tabel 2-soorten)

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, indien wordt gewerkt volgens een door de minister van EZ (voorheen EL&I, LNV) goedgekeurde gedragscode. Indien dit niet het geval is dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de gunstige staat van instandhouding van de soort);

- Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB (tabel 3-soorten)

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:

- er sprake dient te zijn van een bij de wet genoemd belang;
- er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

Vogels zijn niet ingedeeld in bovengenoemde categorieën. Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen. Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ) die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen geldt een uitzondering, Nesten van deze soorten

worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen versturende werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Het beschermingsregime voor vogels komt overeen met dat van tabel 3-soorten. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

De geldigheidsduur van waarnemingen in het kader van de toetsing aan de Flora- en faunawet is bij ongewijzigde gebiedsomstandigheden voor de meeste soorten maximaal vijf jaar. Voor bepaalde soorten (bv vleermuizen en huismus) kan conform de soortenstandaard is een duur van 3 jaar van toepassing zijn.

3.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheid beoordeling.

Het studiegebied betreft het plangebied zelf, alsmede de directe omgeving tot enkele honderden meters.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- soortenatlassen met recente data
- waarneming.nl.
- flora- en faunadatabase gemeente Amsterdam (<http://maps.amsterdam.nl/florafauuna/>)

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling samen brengt met bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 15 augustus 2014 door een ecooloog van Grontmij.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er is vervolgens gekeken of deze soorten(groepen) beïnvloed kunnen worden door voorgenoemde activiteiten. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soorten(groepen) een ontheffing in kader van Flora- en faunawet aangevraagd moet worden en of er een nader onderzoek nodig is.

3.3 Voorkomende ecotopen

Het plangebied bestaat voor een groot uit (half)verhard oppervlak, namelijk gebouwen, wegen en parkeerplaatsen. De oeverstrook van de Ringvaart is begroeid met riet, ruigte kruiden en struiken, aan de noordzijde is overal harde beschoeiing. De punt van de landtong is rijk aan bomen. Oppervlaktes gras binnen het plangebied zijn intensief beheerd en kruidenarm.

3.4 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Van de oevers en oeverlanden van de Nieuwe Meer zijn een aantal beschermde plantensoorten bekend: ruig klokje, daslook, rietorchis (allen Tabel 2) en brede wespenorchis (Tabel 1). Uit het plangebied op de landtong zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten. Gezien de beschikbare ecotopen zijn de meeste soorten binnen het plangebied niet te verwachten. Alleen rietorchis zou kunnen voorkomen in de riet/ruigtestrook langs de Ringvaart. Bermen en andere onverharde oppervlakken binnen het plangebied zijn intensief beheerd (gemaaid) en soortenarm (uitsluitend grassen).

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er komen binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten voor, ook bevat het plangebied geen geschikt biotoop. Een vervolgproucedure (nader onderzoek, ontheffing, maatregelen) is niet noodzakelijk.

3.5 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Van de oevers en oeverlanden van de Nieuwe Meer en nabije omgeving (w.o. Amsterdamse Bos) zijn waarnemingen van een aantal vleermuissoorten, namelijk gewone en ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis.

Enkele van de gebouwen binnen het plangebied hebben potentie voor verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Dit betreft vooral de loodsen midden op het terrein, het havengebouw is door de bekleding met metalen profielplaten ongeschikt. De bomen binnen het plangebied bieden onvoldoende potentie voor zomerverblijfplaatsen, maar kunnen wel baltsplekken van ruige dwergvleermuis bevatten.

Het plangebied is voorts geschikt als foerageergebied voor gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De Nieuwe Meer en de Ringvaart bieden geschikt foerageerbiotoop voor meervleermuis.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Bij sloop van de gebouwen binnen het plangebied kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen verdwijnen; bij kap van bomen kunnen baltsplaatsen van ruige dwergvleermuis verdwijnen. Tijdens werkzaamheden kan voor enkele soorten tijdelijk sprake zijn van een afname van foerageergebied binnen het plangebied, maar in de directe omgeving is voldoende geschikt foerageergebied. Een toename van lichtuitstraling op de Nieuwe Meer of de Ringvaart kan een negatief effect hebben op foerageergebied van de meervleermuis. Voor zowel de lichtuitstraling tijdens sloop- en bouwwerkzaamheden als de definitieve situatie zijn mitigerende maatregelen te treffen die de lichthinder wegnemen in het geval deze vleermuizen worden aangetroffen bij het aanvullend jaarrond onderzoek. Indien noodzakelijk kan bij de uitwerking van het bouwplan aandacht worden besteed aan de te gebruiken (bouw)verlichting en benodigde afscherming hiervan.

Aanvullend jaarrond onderzoek is nodig naar de functie van het plangebied voor vleermuizen. Hierbij dient gericht gekeken te worden naar eventuele aanwezigheid van verblijfplaatsen in gebouwen en bomen. Afhankelijk van de uitkomsten kunnen (mitigatie)maatregelen en de aanvraag van een ontheffing in het kader van de Ff-wet noodzakelijk zijn. Aangezien een ontheffing in dat geval verleenbaar zal zijn, is er geen belemmering voor vaststelling van het bestemmingsplan.

3.6 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Van de oevers en oeverlanden van de Nieuwe Meer en nabije omgeving (w.o. Amsterdamse Bos) zijn recente waarnemingen van konijn, haas, bosmuis, veldmuis, rosse woelmuis, mol, egel, huisspitsmuis, vos, wezel en bunzing (allen Tabel 1 Ff-wet), alsmede van eekhoorn (Tabel 2 Ff-wet). Binnen het plangebied kunnen deze soorten op basis van habitatgeschiktheid allen voorkomen. Bij het veldbezoek is een check gedaan op aanwezigheid van eekhoornnesten in de grotere bomen binnen het plangebied, deze werden niet aangetroffen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De zoogdiersoorten (anders dan vleermuizen) die binnen het plangebied (kunnen) voorkomen, zijn soorten van Tabel 2 (eekhoorn) of 1 (overige soorten) van de Ff-wet. Voor soorten van Tabel 1 geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Ff-wet, maar is wel de zorgplicht van toepassing. Verblijfplaatsen van eekhoorn zijn binnen het plangebied niet aanwezig.

Een vervolgpcedure (nader onderzoek, ontheffing, maatregelen) is niet noodzakelijk.

3.7 Vogels*Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten*

Uit bronnenonderzoek blijkt dat er binnen het plangebied en in de directe omgeving een groot aantal vogelsoorten voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn echter binnen het plangebied voor slechts een klein deel hiervan geschikte omstandigheden om tot broeden te komen geconstateerd. Het betreft algemene vogelsoorten van bos, struweel en bebouwd gebied met nesten die niet jaarrond beschermd zijn, zoals merel, houtduif, scholekster, ekster en roodborst. Voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (zoals spechten en diverse roofvogelsoorten) ontbreken geschikte omstandigheden, zoals voldoende rust of oude bomen/geschikte gebouwen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Alle vogels genieten bescherming onder Ff-wet en verstoring van broedende vogels en broedsel is dan ook niet toegestaan. Verstoring van broedvogels treedt op wanneer er tijdens de broedperiode werkzaamheden plaatsvinden waardoor broedgevallen worden verstoord, zoals vergraven van terrein, sloop of kap. Het broedseizoen is per soort verschillend. Globaal gaat het om de periode van half maart tot half juli, maar sommige soorten kunnen broeden tot in september. Bij uitvoering van verstorende werkzaamheden in het zomerhalfjaar is een check op aanwezigheid van nesten nodig. Effecten in het kader van de Ff-wet kunnen voorkomen worden door dergelijke werkzaamheden in het winterhalfjaar uit te voeren. Aangezien er geen jaarrond beschermde nesten voorkomen binnen het plangebied, worden effecten op die manier voorkomen.

3.8 Amfibieën en Reptielen*Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten*

Van de oevers en oeverlanden van de Nieuwe Meer en nabije omgeving (w.o. Amsterdamse Bos) zijn recente waarnemingen van gewone pad, kleine water salamander, bruine kikker, Europese meerkikker (allen Tabel 1 Ff-wet), alsmede van ringslang en rugstreeppad (beide Tabel 3 Ff-wet). Op de landtong is buiten de oeverzone geen open water. De oevers zijn voor een groot deel hard beschoeid en vrij van begroeiing. Uitzondering hierop is de oever langs de Ringvaart. Bovendien is de landtong omringd door diep water met veel vis. Langs de oever van de Ringvaart zou incidenteel ringslang voor kunnen komen, deze soort is bekend van het Amsterdamse Bos. Verder kunnen amfibieën overwinteringsbiotoop hebben binnen het plangebied. Voor rugstreeppad ontbreken geschikte (pionier)situaties binnen het plangebied.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Soorten die binnen het plangebied voor kunnen komen, zijn bijna allemaal soorten van Tabel 1 Ff-wet. Overwinteringsbiotoop kan bij de aanlegwerkzaamheden aangetast worden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Ff-wet. De zorgplicht is wel van toepassing. Een vervolgpcedure (nader onderzoek, ontheffing, maatregelen) is niet noodzakelijk.

Bij aantasting van de oeverzone langs de Ringvaart is het wel noodzakelijk het eventuele voorkomen van de ringslang te onderzoeken. Deze Tabel 3 soort komt voor in het Amsterdamse Bos en zou incidenteel langs de oever van de Ringvaart bij de landtong voor kunnen komen. Bij uitvoering van werkzaamheden dient daar dan rekening mee gehouden te worden.

3.9 Vissen*Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten*

Van de Nieuwe Meer en nabije omgeving (w.o. Amsterdamse Bos) zijn recente waarnemingen van blankvoorn, zeelt, snoek, brasem, driedoornige stekelbaars, pos, baars, tiendoornige stekelbaars (allen niet opgenomen in tabellen Ff-wet), alsmede van rivierdonderpad en kleine modderkruiper (beide Tabel 2 Ff-wet). In het water rond de landtong kunnen deze soorten allen voorkomen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De uitbreiding van de aanlegplaatsen en een deel van het nieuwe havengebouw komen in of boven open water te liggen. Tegelijkertijd verdwijnt ook juist een deel van het huidige ruimtebeslag in/boven open water. Netto blijft het oppervlak ongeveer gelijk en van een significante afname van leefgebied is in ieder geval geen sprake. Potentiële voortplantingsplaatsen van beschermde soorten worden niet aangetast en bij werkzaamheden vanaf de kant kunnen vissen tijdig een veilig heenkomen zoeken en zijn geen aanvullende maatregelen noodzakelijk. Een vervolgpcedure is niet noodzakelijk.

3.10 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten ongewervelden binnen het plangebied. Gezien de aanwezige biotopen kunnen deze ook niet verwacht worden.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er komen geen beschermde soorten ongewervelden binnen het plangebied. Een vervolgpcedure is niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

- Beleid van de provincie Noord-Holland
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)
- Beleid van de gemeente Amsterdam
 - Structuurvisie Amsterdam en Hoofdgroenstructuur (HGS) en bijbehorend toetsingskader
 - Ecologische Visie Amsterdam
- Beleid van het stadsdeel Nieuw-West
 - Groenvisie 'Groen in de Tuinstad 2.0'
 - Gebiedsvisie Oeverlanden Nieuwe Meer
 - Bestemmingsplan Nieuwe Meer e.o.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

De provincie Noord-Holland werkt aan de aanleg van het Noord-Hollandse deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen bekend als Ecologische Hoofdstructuur, EHS). Door het NNN hebben dieren meer ruimte om zich te verspreiden, voedsel te zoeken en soortgenoten te vinden. De ecologische ambitie van het NNN is opgenomen in het natuurbeheerplan.

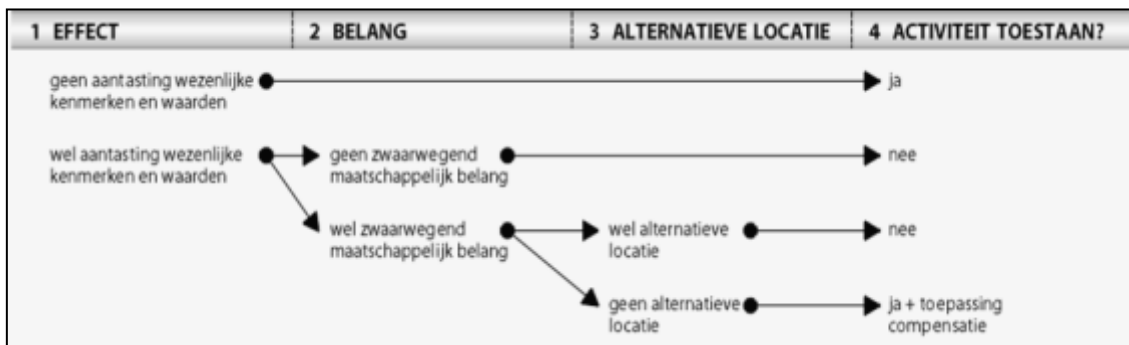
De basis van het NNN is de al bestaande natuur. Aanvullend hierop worden nieuwe natuurgebieden ontwikkeld, bijvoorbeeld op gronden die eerst voor landbouw gebruikt werden. Tussen de natuurgebieden worden natuurbruggen en natuurverbindingen (ecoducten en ecologische verbindingen) aangelegd om deze gebieden met elkaar te verbinden. Daarnaast is op veel plaatsen de bedrijfsvoering van agrariërs aangepast, zodat op hun grond weidevogels kunnen broeden of bijzondere planten kunnen groeien. Uiteindelijk ontstaat hierdoor een sterk netwerk van natuurgebieden. Grote delen van het NNN zijn ook onderdeel van het Europese natuurnetwerk Natura 2000.

Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van het Natuurnetwerk (voorheen de EHS), natuurbruggen en natuurverbindingen is geregeld via het bestemmingsplan. Het Natuurnetwerk Nederland voor de provincie Noord-Holland is vastgelegd in de structuurvisie en het natuurbeheerplan.

De afweging voor ingrepen in het Natuurnetwerk gaat volgens het "nee, tenzij-principe". In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een natuurnetwerk, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het Natuurnetwerk uitkomst bieden om projecten in het Natuurnetwerk te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van Natuurnetwerk in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In de provincie Noord-Holland is de externe werking van het natuurnetwerk niet van toepassing.

Een "nee, tenzij-toets" behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Schema: Het "nee, tenzij"-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie

Het plangebied wordt aan de kant van Nieuwe Meer en Ringvaart strak omsloten door het Natuurnetwerk (zie Figuur 4.1), namelijk door de Groene AS (die grote en kleine natuurgebieden tussen Amstelland en Spaarnwoude met elkaar verbindt). De herinrichting van het jachthaventerrein vindt vrijwel geheel buiten het Natuurnetwerk plaats. Uitzonderingen hierop is de uitbreiding van het aantal ligplaatsen langs aanlegsteigers aan de noordwestkant van het plangebied. Ook wordt een deel van het hoofdgebouw in de NNN geplaatst plangebied.

Figuur 4.1 Natuurnetwerk (groen) en natuurverbindingen (rode lijn) rond het plangebied (huidige situatie) (blauw omljnd).

Analyse en toetsing effecten

Een deel van de ontwikkeling vindt plaats binnen NNN, dit betreft de uitbreiding van ligplaatsen. In het natuurbeheerplan van de provincie Noord-Holland wordt de NNN in het gebied als volgt omschreven:

Loofbos, graslanden en waterpartijen met hoofdfunctie recreatie. Rond de Nieuwe Meer en Amstelveense poel liggen resten van het oorspronkelijke veengebied met rietland, vochtig schraal- en veenmosrietland en spontaan bos. Het Amsterdamse Bos en de Nieuwe Meer zijn gericht op het opvangen van recreanten en evenementen. Door de recreatieve betekenis wordt bij het gebruik een goede combinatie van natuur en recreatie nagestreefd.

Recreatief medegebruik van het gebied is een integraal onderdeel in combinatie met natuur. De uitbreiding van ligplaatsen en de een deel van de bebouwing met daarin het hotel en café-restaurant gaan netto ten koste van een relatief zeer klein oppervlak open water. Overigens vindt hier geen verharding plaats, maar wordt over het wateroppervlak gebouwd. Van overige directe aantasting van NNN is geen sprake en een aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden is dan ook uitgesloten. Omdat er door de ontwikkeling waarschijnlijk sprake zal zijn van meer recreanten (en mogelijk meer verstoring) wordt aanbevolen de conclusies met de provincie Noord-Holland te overleggen.

4.3 Gemeentelijk beleid

Toetsingskader

De gemeente Amsterdam hanteert het Aanvullend Toetsingskader Hoofdgroenstructuur (ATK), in 2002 door de Raad vastgesteld. Dit toetsingskader gaat uit van de Hoofdgroenstructuur (HGS). De Hoofdgroenstructuur omvat de minimaal benodigde hoeveelheid groen die Amsterdam wil borgen, bestaande uit gebieden die waardevol zijn voor de stad en de metropool. Initiatieven in de Hoofdgroenstructuur moeten de recreatieve gebruikswaarde en/of de natuurwaarde of andere functies van het groen verhogen.

In de Hoofdgroenstructuur zijn de gebieden opgenomen waar de functies groen en groene recreatie voorop staan. Woningbouw, werkgerelateerde functies, wegeaanleg of het vestigen van voorzieningen die verkeer aantrekken of die ten koste gaan van groen, zijn niet in overeenstemming met de doelstellingen van de Hoofdgroenstructuur. Ingrepen die de recreatieve gebruikswaarde en/of de natuurwaarde of andere functies van het groen verhogen, worden gestimuleerd.

Uit de ecologische visie (2012) van de Gemeente Amsterdam volgt dat de ecologische hoofdstructuur wordt gerespecteerd, knelpunten worden aangepakt en voor wijzigingen is, vergelijkbaar met de Hoofdgroenstructuur, een besluit van de gemeenteraad nodig. Bij ruimtelijke projecten in een gebied waar in de ecologische visie een knelpunt is benoemd is de beleidsintentie dat het oplossen van dat knelpunt wordt meegenomen in het budget van het projectplan.

Inventarisatie

Het plangebied is gelegen binnen de Hoofdgroenstructuur van Amsterdam (zie Figuur 4.2) (Toelichting bestemmingsplan Nieuwe Meer en omgeving, juni 2013). De landtong wordt hierbinnen aangeduid als 'stadspark'. In de ecologische visie van de gemeente Amsterdam (2012) maakt het deel van de landtong waar de jachthaven is gelegen deels onderdeel uit van de Ecologische structuur van de gemeente. Lokaal wordt de Groene AS (provinciaal beleid) versterkt. Daardoor hebben delen van de gebieden een moeraskarakter. Soorten als de ringslang, rugstreeppad, meervleermuis, waterspitsmuis, wezel en hermelijn voelen zich hier thuis. Ze houden zich het liefst op in of bij watergangen met een ruige begroeiing van bijvoorbeeld riet.

Figuur 4.2 Hoofdgroenstructuur gemeente Amsterdam.

Figuur 4.3 Voorgestelde ecologische structuur in de Ecologische visie van de gemeente Amsterdam (2012)

Analyse en toetsing

De beoordelingscriteria voor het stadspark zijn in de onderstaande tabel opgenomen. Bij de toetsing op inpasbaarheid van nieuwe functies en bebouwing worden de voor het betreffende groentype geldende richtlijnen gehanteerd. De beschrijving geeft richtlijnen voor de inpasbaarheid van bebouwing en verharding in het betreffende groentype.

Stadspark	
Gebruik, gewenste beleving	Een groene, park- tot tuinachtige omgeving in een stedelijke context. Specifieke voorzieningen voor diverse doelgroepen zijn aanwezig. Natuurlijke elementen en tuin- en landschapsarchitectonische kwaliteiten vormen bijzondere attracties.
Gewenste zonering	Entreezone, parkzone met intensief en extensief gebruikte delen. Extensief gebruikte delen bij voorkeur met natuurlijk karakter (natuurzone).
Type beheer	Intensief tot extensief.
Ontsluiting	Maximaal.
Bezoekersdruk	Intermediair tot hoog.
Voorbeelden	Erasmuspark, Eendrachtspark, Baanackerspark, Gijsbrecht van Aemstelpark, Sloterpark, Noorderpark, Westerpark, Vondelpark.
Beleidsintentie	Hoge bezoekersaantallen en een hoge gebruiksintensiteit. De voorzieningen en de ontsluiting moeten erop afgestemd zijn zoveel mogelijk mensen te bedienen, zonder dat het groene karakter verloren gaat. Binnen de randvoorwaarden van het recreatieve gebruik moet het beheer erop gericht zijn dat het park zoveel mogelijk verschillende soorten planten en dieren herbergt. Parken mogen niet opgevuld worden met verspreide, maar dominante bebouwing. Het cultuurhistorisch karakter moet in stand blijven. Het gebied moet zorgvuldig beheerd worden volgens een goedgekeurd beheerplan. Evenementen die aansluiten bij de mogelijkheden, het karakter, de omvang en de opzet van het park (bijvoorbeeld culturele en muzikale voorstellingen, sportevenementen en manifestaties).
Inpasbare voorzieningen	Entree- en parkzone: Informatieborden, kiosk of andere kleinschalige horecavoorziening, kleine sport/spel voorzieningen zoals kinderspeelplaats, speelweide, kinderbadje, fitnessstoestellen, kinderboerderij, centrum milieueducatie, verhard basketbalveld, kunstwerken e.d.. Tijdelijke toiletten (bijvoorbeeld bij evenementen of in de zomer bij de kinderbadjes). Grootte en uitvoering van de voorzieningen is afhankelijk van de grootte en de gebruiksintensiteit van het park. Natuurzone: Groene attracties zoals een natuurpad, rosarium of kruidentuin. Natuurlijke elementen mogelijk, zoals een natuurvriendelijke oever of bloemenweide. Geen parkeervoorzieningen. Oplossingen voor parkeren ten behoeve van voorzieningen moeten buiten het park worden gevonden. In totaal mag maximaal 5% van het stadspark verhard en/of bebouwd zijn. Voorkomen dat parken een overmaat aan voorzieningen krijgen. Nieuwe infrastructuur alleen als dat een recreatieve meerwaarde geeft.

De ontwikkeling in de landtong betreft in principe een “ingreep die de recreatieve gebruikswaarde en/of de natuurwaarde of andere functies van het groen verhoogt”. Het plangebied wordt netto groener. Met de nieuwe ontwikkeling zal het oppervlak bebouwing afnemen, onder andere doordat de loodsen vervallen. In de nieuwe situatie zal het bebouwde oppervlak maar 56% zijn van de huidige situatie. Ook het verhard oppervlak neemt met 6% af. Er is geen sprake van woningbouw, werkgerelateerde functies of wegeaanleg. Wel kan de ontwikkeling een (extra) verkeersaantrekkende werking hebben en meer recreanten naar het gebied trekken. Dit past bij de gebruiksintentie van een stadspark, de aanleg van parkeervoorzieningen echter niet. Er dient dan ook afstemming met de gemeente Amsterdam plaats te vinden.

4.4 Beleid Stadsdeel Nieuw-West

Inventarisatie

In het essay Oeverlanden Nieuwe Meer staat aangegeven dat de Landtong in het Structuurplan van Amsterdam is aangewezen als park binnen de Hoofdgroenstructuur. Deze ambities zijn in de huidige situatie nog niet waar gemaakt: het groen is versnipperd, de bestaande functies zijn slecht toegankelijk, iedere functie heeft zijn eigen toegangsweg en er ontbreekt een goede fiets- en voetgangersverbinding. Ook de Groene AS leidt op de landtong een pover bestaan terwijl er een hoofdverbinding met het Amsterdamse Bos ligt. Ontwikkelingen in dit gebied hebben een sterke groene component nodig. Functies die veel bezoekers trekken zijn moeilijk inpasbaar omdat ze veel parkeervoorzieningen en verhardingen met zich meebrengen en zo het gewenste karakter van het gebied en dus de intrinsieke waarde aantasten. Het toevoegen van nieuwe functies of de transformaties van de huidige bebouwing is mogelijk, mits ondersteunend aan het recreatieve en groene karakter van het gebied. Horeca, een (passanten) jachthaven (eventueel in combinatie met een drijvend hotel), huur van fietsen, kano's en boten zijn voorzieningen die goed passen bij het karakter van het gebied. De inrichting van het gebied moet eenduidig zijn. Het terrein van de broedplaatsen moet worden ontsloten door een doorgaande wandelverbinding die leidt naar de Kop van de Landtong. Ter plaatse wordt gestalte gegeven aan de Groene AS. Parkeerplaatsen moeten gecombineerd worden met groen. De Kop van de Landtong is een

uitzichtpunt dat open en openbaar dient te blijven. Het recreatieve, groene karakter moet centraal staan.

Uit het bestemmingsplan Nieuwe Meer e.o. volgt dat o.a. bij de Nieuwe Meer vestiging van horeca-leisure mogelijk is op voorwaarde dat deze de recreatieve waarde van het groengebied vergroot. Belangrijk is dat de horeca past bij de doelgroep en het karakter van het groengebied, zichtbaar en goed bereikbaar is. Omdat er vooral overdag gerecreëerd gaat worden ligt het accent op horeca die overdag geopend is (categorie A,B,D). Ook vanuit veiligheidsoverwegingen en de wens het groen te beschermen is vestiging van nachthoreca uit de categorie C,E,F in de groengebieden ongewenst. Bij de Nieuwe Meer is ruimte voor toevoegen van horeca en leisure, mits passend in de toetsingskaders (onder andere de 'Structuurvisie Amsterdam 2040', 'Essay Oeverlanden en Nieuwe Meer').

Groen/blauwe kwaliteiten

In het Bestemmingsplan Nieuwe Meer e.o. staat de Economische Visie Nieuw-West 'Een agenda voor ondernemen in Nieuw-West' (juli 2012) aangegeven. Op 4 juli 2012 is deze economische visie door de stadsdeelraad Nieuw-West vastgesteld. Deze visie doet uitspraken over de belangrijkste zaken die nodig en wenselijk zijn voor de economische ontwikkeling van het stadsdeel tot aan 2020. De visie is uitgewerkt langs vier pijlers met daaronder een aantal speerpunten. In het kader van het bestemmingsplan is het onderwerp benutting van de groen/blauwe kwaliteiten een belangrijk onderdeel uit deze visie. De Sloterplas en het Nieuwe Meer hebben potentie voor de vrijetijdseconomie. Uitgangspunt bij meer economische benutting van groen-blauw is de ruimtelijke inpasbaarheid en waar gewenst economische benutting in samenhang met bescherming van de natuur. Ook ruimtelijk-functioneel is winst te behalen door koppeling van natuurgebieden (bijvoorbeeld Nieuwe Meer – Amsterdamse Bos).

Analyse en toetsing

Door de voorgenomen ontwikkeling neemt het bebouwd oppervlakte op de landtong af en wordt het groene en recreatieve karakter van het gebied versterkt. Binnen het project vindt er door de geplande voorzieningen een versterking plaats van de recreatieve voorzieningen in het gebied. Binnen het plangebied zijn er mogelijkheden plasdras situaties met struweel te realiseren om de ambitie vanuit de Groene AS te verwezenlijken. Een plasdras situatie kan bestaan uit bloemrijke ruigte, poelen en grasland. In de nabijheid van het plangebied zijn al uitvoeringsprojecten van de Groene AS gerealiseerd of beoogd. Er moet nader worden onderzocht hoe deze projecten zich verhouden tot het al dan niet realiseren van de Groene AS binnen het plangebied.

De geplande horeca voorziening past binnen de voorwaarden die zijn gesteld in het bestemmingsplan Nieuwe Meer e.o. er komt horeca gekoppeld aan recreatie die past bij het groengebied.

Er dient afstemming plaats te vinden met het stadsdeel Nieuw West over de ontwikkeling.

5 Conclusies

Natuurbeschermingswet

Er zijn geen Natura 2000-gebieden en/of Beschermden natuurmonumenten aanwezig in of in de nabijheid van het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op beschermde natuurwaarden in het kader van de Natuurbeschermingswet.

Er is geen nader veldonderzoek en/of effectonderzoek noodzakelijk. Er zijn geen maatregelen nodig om effecten te voorkomen/beperken. Er is geen vergunning nodig.

Flora- en faunawet

Er zijn komen mogelijk beschermde soorten aanwezig in of nabijheid van het plangebied. Dit betreft diverse soorten vleermuizen en broedvogels. Bij sloop respectievelijk kap (of verwijderen bosschages) kunnen verblijfplaatsen aangetast worden.

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels zijn uitgesloten. Eventuele versturende werkzaamheden dienen uitsluitend buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd om verstoring van nesten en broedsels te voorkomen.

Naar verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen en gebouwen, alsmede naar de functie van het plangebied voor vleermuizen is nader onderzoek nodig. Wanneer verblijfplaatsen aanwezig zijn, zal een ontheffingsaanvraag en mitigatiemaatregelen aan de orde zijn. Aangezien er goede maatregelen te nemen zijn, zal een ontheffing in dat geval verleenbaar zijn en is er geen belemmering voor vaststelling van het bestemmingsplan.

Bij aantasting van de oeverzone langs de Ringvaart is nog onderzoek naar het voorkomen van ringslang noodzakelijk.

Natuurbeleidskaders

Natuurnetwerk Nederland

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen direct effect op beschermde gebieden in het kader van de EHS. Er zijn geen maatregelen nodig om effecten te voorkomen/beperken. Er is geen nadere procedure noodzakelijk in de vorm van een “nee, tenzij-toets”.

Omdat er door de ontwikkeling waarschijnlijk sprake zal zijn van meer recreanten (en mogelijk meer verstoring) wordt aanbevolen de conclusies met de provincie Noord-Holland te overleggen.

Gemeentelijk natuurbeleid

Het relevante gemeentelijk natuurbeleid betreft de Hoofdgroenstructuur. In principe past de beoogde ontwikkeling binnen de doelstelling van de Hoofdgroenstructuur. Gezien verkeersaantrekkende werking en de omvang van de ontwikkeling is afstemming met de gemeente noodzakelijk.

Beleid stadsdeel Nieuw West

Er is beleid van het Stadsdeel Nieuw West van toepassing, dit betreft ‘het essay Oeverlanden Nieuwe Meer’. In principe past de ontwikkeling als recreatieve versterking binnen de doelstellingen. De ecologische versterking van het gebied is echter beperkt. Hierover is afstemming met het Stadsdeel noodzakelijk.

Samenvattende tabel

	Effecten	Nader veld onderzoek	Nader effect onderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Natuurbeschermingswet	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	Geen
Flora & faunawet	<ul style="list-style-type: none"> • Tabel 3 soorten • Broedvogels 	<ul style="list-style-type: none"> • Vleermuizen • Ringslang (bij aantasting oeverzone Ringvaart) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vleermuizen, aantasting verblijfplaatsen • Ringslang, voorplantingslocaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijk voor vleermuizen • Werken buiten broedseizoen • Werken buiten de voortplantingsperiode ringslang 	<ul style="list-style-type: none"> • Eventueel ontheffing
Ecologische hoofdstructuur	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg met PNH (voorleggen quickscan natuur)
Gemeentelijk beleid	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofdgroenstructuur 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Afstemming met gemeente 	<ul style="list-style-type: none"> • Dient afgestemd met gemeente 	<ul style="list-style-type: none"> • Dient afgestemd met gemeente
Beleid stadsdeel Nieuw West	<ul style="list-style-type: none"> • Essay Oeverlanden Nieuwe Meer 	<ul style="list-style-type: none"> • geen 	<ul style="list-style-type: none"> • Afstemming met het Stadsdeel 	<ul style="list-style-type: none"> • Dient afgestemd met stadsdeel 	<ul style="list-style-type: none"> • Dient afgestemd met stadsdeel

* mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen